

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
«Торговицького опорного ліцею
імені Є.Ф.Маланюка»
протокол № 1 від 30.08.2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор «Торговицького опорного
ліцею імені Є.Ф.Маланюка»
Шевчук Н.А.

**Освітня програма
«Торговицького опорного ліцею
Імені Є.Ф.Маланюка»
на 2022/2023 н.р.**

Зміст

Розділ 1. Призначення закладу освіти та засіб її реалізації

Розділ 2. Опис «моделі» випускника ліцею

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу ліцею

Розділ 4. Освітня програма закладу та її обґрунтування

4.1. Освітня програма початкової освіти

4.2. Освітня програма базової середньої освіти

4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта)

4.4. Освітня програма для дітей з особливими потребами

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Розділ 7. Навчальні програми на 2022-2023 навчальний рік

Розділ 8. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Розділ 1. Вступ. Загальні положення. Нормативно-правова база

- «Торговицький опорний ліцей імені Є.Ф.Маланюка» у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, », Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року №87; на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про ліцей та його філій, іншими нормативно-правовими актами, Статутом ліцею та філій.

Тип закладу: заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Організація освітнього процесу опорного закладу освіти направлена на забезпечення надання здобувачам освіти початкової, базової середньої та профільної середньої освіти.

Початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти. Початкова освіта здобувається протягом чотирьох років. Освітній процес початкової освіти організовується за такими циклами:

- перший цикл - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- другий цикл - основний (3-4 роки навчання).

Базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається протягом п'яти років.

Профільна середня освіта - третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається протягом трьох років.

До першого класу зараховуються, як правило, діти шести років без проведення конкурсу.

Діти, яким на початок навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Зарахування учнів до опорного закладу освіти здійснюється, як правило, до початку навчального року за наказом директора (керівника).

До опорного закладу освіти для здобуття початкової та базової середньої освіти у порядку, визначеному законодавством, обов'язково зараховуються всі діти, які:

- проживають на території обслуговування опорного закладу освіти;
- є рідними братами та/або сестрами дітей, які здобувають освіту в цьому опорному закладі освіти;
- є дітьми працівників опорного закладу освіти.

Діти з особливими освітніми потребами, які проживають на території обслуговування опорного закладу освіти, мають право на першочергове зарахування до нього у порядку, визначеному законодавством, для здобуття початкової та базової середньої освіти.

Зарахування дітей до опорного закладу освіти для здобуття базової середньої освіти може здійснюватися на конкурсних засадах, якщо це не порушує право учнів, які здобули початкову освіту в цьому опорному закладі освіти, на продовження навчання в ньому та за умови, що кількість поданих заяв про зарахування перевищує загальну кількість вільних місць у відповідних класах.

Зарахування дітей до опорного закладу освіти для здобуття профільної середньої освіти (академічного або професійного спрямування) відбувається на конкурсних засадах. Конкурс може не проводитися, якщо кількість поданих заяв про зарахування не перевищує загальної кількості вільних місць у відповідних класах.

У випадку подання копій документів, оригінали мають бути подані до видання наказу про зарахування.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти в «Торговицькому опорному ліцеї імені Є.Ф.Маланюка» та його філіях можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено

відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження

учнів 1-2 класів – 1680 годин/навчальний рік;

3-4 класів - 1820 годин/навчальний рік.

Усього – 3500 годин/навчальний рік по школі I ступеня.

Зокрема:

- для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік;
- для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік;
- для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік;
- для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу (розділ **IV** наскрізної освітньої програми)

Загальний обсяг навчального навантаження

учнів 5 класу – 1085 годин/навчальний рік;

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас		
		Рекомендоване*	Мінімальне*	Максимальне*
Мовно-літературна **	На тиждень	11	10	13
	На рік	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6
	На рік	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3
	На рік	70	52,5	105
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105

Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2
	На рік	35	35	70
Технологічна	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Усього	На тиждень	29		
	На рік	1015		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2		
	На рік	70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31		
	На рік	1085		
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28		
	На рік	80	9	

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 4795 годин/навчальний рік:

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 10-11-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів - 1330

годин/навчальний рік,

для 11-х класів - 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл тижневого навчального навантаження окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти III ступеня (далі - Навчальний план).

Режим роботи закладу:

Мова навчання – українська; режим навчання – п'ятиденний.

Початок занять для 1-4 класів о 8 годині 20 хвилин, для 5-11 класів о 8 годині 30 хвилин в «Торговицькому ліцеї імені Є.Ф.Маланюка», о 8 годині 30 хвилин для 1-11 класів філій закладу.

Тривалість уроків у початковій, основній та старшій школі відповідно становить: у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин, у 5-11 класах - 45 хвилин;

тривалість перерв між уроками у хвилинах відповідає чинному Положенню про загальноосвітній навчальний заклад (Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 №778);

розклад уроків складено відповідно до робочих навчальних планів з урахуванням педагогічних та санітарно-гігієнічних умов і вимог, затверджено директором ліцею.

Головною метою школи є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної

навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основним засобом реалізації призначення закладу загальної середньої освіти є засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також введення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд; надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу; інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в здобувачів освіти сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; вирішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- профільна середня освіта тривалістю два роки.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, у повному обсязі.

У початковій школі з варіативної частини для повного опрацювання шкільного матеріалу в 1-4 класах взято по 1 год. української мови.

В основній школі з варіативної частини для повного опрацювання шкільного матеріалу в 7 класі взято 0,5 год. хімії, для факультативного заняття «Захисти себе від ВІЛ» у 8,9 класах використано по 0,5 год /за програмою Т.В.Воронцової, В.М.Оржеховської/. У 9 класі для повного опрацювання програмового матеріалу використано з географії 0,5 години.

У 11 класі запроваджено факультативний курс з математики, для цього використана 1 година.

Розділ 2. Модель випускника

Випускник Нової української школи «Торговицького ліцею імені Є.Ф.Маланюка» – це особистість, патріот та інноватор.

- Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша є не винятком. Стоячи на порозі великим змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в XXI століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави; є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу закладу

Перед закладом освіти поставлені такі цілі освітнього процесу:

- 1.Забезпечити засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- 2.Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- 3.Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- 4.Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- 5.Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
- 6.Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- 7.Проведення атестації та сертифікації педагогів;
- 8.Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Розділ 4. Освітня програма закладу та її обґрунтування

4.1. Структура навчального року

На підставі статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

I семестр - з 01 вересня 2022 року по 29 грудня 2022 року;

II семестр - з 16 січня 2023 року по 31 травня 2023 року.

Канікули:

осінні – з 24 жовтня 2022 року по 30 жовтня 2022 року;

зимові – з 30 грудня 2022 року по 16 січня 2023 року;

весняні – з 27 березня 2023 року по 2 квітня 2023 року.

4.2. Освітня програма початкової освіти

Освітня програма початкової освіти (далі освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Торговицької загальноосвітньої школи I-III ступенів, початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017);
- Закону України «Про загальну середню освіту» (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 1642-III від 06.04.2000, ВВР, 2000, № 27, ст.213),(Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2905-III від 20.12.2001, ВВР, 2002, № 12-13, ст.92,№ 380-IV від 26.12.2002, ВВР, 2003, № 10-11, ст.86,№ 1344-IV від 27.11.2003, ВВР, 2004, № 17-18, ст.250,№ 2285-IV від 23.12.2004, ВВР, 2005, № 7-8, ст.162 N 2505-IV від 25.03.2005, ВВР, 2005, № 17, 18-19, ст.267,№ 3235-IV від 20.12.2005, ВВР, 2006, № 9,№ 10-11, ст.96,№ 489-V від 19.12.2006, крім того:

1-4 класи

- Постанови Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» для 1-х класів
- Наказ МОН України №268 від 21.03.2018
“Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”;
- Наказ МОН України №923 від 20.08.2018
“Про затвердження методичних рекомендацій щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу у Новій українській школі”;
- Наказ МОН України №924 від 20.08.2018
“Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі”;
- Лист МОН України №1/9-344 від 25.05.2018
“Про завершення експертизи освітніх програм”
- Лист Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України №2-1250, 2.2-1255 від 21.05.2018
“Формувальне оцінювання учнів 1 класу”
- Лист МОН України №1/9-415 від 03.07.2018
“Інструктивно-методичні рекомендації щодо вивчення в закладах загальної середньої освіти навчальних предметів та організації освітнього процесу у 2021-2022 навчальному році”

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення які будуть подані в рамках навчальних планів:

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати

рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг годин у 1 класі 700 годин/навчальний рік

Загальний обсяг годин у 2 класі 770 годин/навчальний рік

Загальний обсяг годин у 3 класі 805 годин/навчальний рік

Загальний обсяг годин у 4 класі 910 годин/навчальний рік.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах

У початковій школі здійснюватиметься поділ класів на групи при вивченні іноземної та української мови, інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

Перелік освітніх галузей для 1—4 класів, які працюватимуть за НУШ

- Мовно-літературна, у тому числі:
- Рідномовна освіта (українська мова та література;) (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)

- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

Мовно-літературна освітня галузь в 1-4 – х класах реалізується навчальним предметом «Українська мова», «Іноземна мова»(англійська) та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вивчення української мови в 1-4 класі передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь).

Математична освітня галузь реалізується в 1-4-х класах через навчальний предмет «Математика».

Природнича, технологічна, інформативна, соціальна і здоров'язбережна, громадянська та історична освітні галузі реалізується в 1-2-х класах через навчальний предмет «Я досліджую світ», та інформативна освітня галузь в 3-4-х класах реалізується через предмет «Інформатика».

Мистецька освітня галузь реалізується в 1-4-х класах через навчальні предмети образотворче мистецтво та музичне мистецтво.

Фізкультурна освітня галузь реалізується в 1-4-х класах через навчальний предмет «Фізична культура».

Розподіл годин інваріативної та варіативної складової

Робочий навчальний план ОЗО «Торговицький ЗЗСО І-ІІІ ст.ім.Є.Ф.Маланюка» охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, де передбачені години на вивчення окремих предметів інваріативної складової, упровадження факультативів та індивідуальних занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, в повному обсязі.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу МОН 20.02.2002 №128 «Про нормативи граничної наповнюваності класів, груп,

гуртків та нормативи поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у середніх закладах освіти (додаток 2 із змінами, внесеними згідно з наказом

Міністерства освіти і науки України від 09.10.2002 р. N 572, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.08.2012 р. N 921, наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 р. N 401). Зокрема, у початковій ланці ЗЗСО для повного опрацювання навчального предмету українська мова в 1-4 класах використано по 1 годині. В ОЗО «Торговицький ЗЗСО І-ІІІ ст.ім.Є.Ф.Маланюка» відбувається поділ на групи для вивчення української та англійської мов в 2,3, класах. В ОЗО «Торговицький ЗЗСО І-ІІІ ст.ім.Є.Ф.Маланюка» та Кам'янецькому ЗЗСО І-ІІІ ст.(філія) відбувається поділ на групи для вивчення інформатики в 2-4 класах.

При розподілі годин варіативної складової робочого навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначенні цього показника. Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог.

Для учнів 1-4 класів створено 7 груп продовженого дня

Робота ГПД організована відповідно до наказу МОН України від 24.08.2018 року №677 «Про затвердження Порядку створення груп продовженого дня у державних і комунальних закладах освіти ЗЗСО» та листа МОН України №1/9224 від 30.08.2018 року «Щодо функціонування груп продовженого дня у закладах загальної середньої освіти»:

«Торговицький ліцей імені Є.Ф.Маланюка» - 4 групи,
Кам'янецькій філії -2 групи,
Свердликівській філії -1 група.

Навчальний план з українською мовою навчання для початкової школи

ДОДАТОК 1

складений за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти (1-2 клас), розробленою під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272

**Розподіл
навчального часу для 1-2 класів
на 2022/2023 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	1 клас	2 клас
	Інваріантна складова		

Мовно-літературна	Українська мова і література	7+1	7+1
	Іноземна мова (англ.)	2	3
Математична	Математика	4	4
	Я досліджую світ	3	3
Я досліджую світ			
Мистецька	Муз. мистецтво	1	1
	Образ. мистецтво	1	1
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Інформатична	Інформатика		1
фізкультурна	Фізична культура	3	3
Разом		20+3	22+3
Варіативна складова		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		20	22
Всього		23	25

ДОДАТОК 2
складений за Типовою освітньою програмою
для закладів загальної середньої освіти (3-4
клас), розробленою під керівництвом О.Я.
Савченко, затвердженою наказом МОН
України від 08.10.2019 № 1273

**Розподіл
навчального часу для 3-4 класів
на 2022/2023 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	3 клас	4 клас
	Інваріантна складова		
Мовно-літературна	Українська мова і література	7+1	7+1
	Іноземна мова (англ.)	3	3
Математична	Математика	5	5
	Я досліджую світ	3	3
Я досліджую світ			
Мистецька	Муз. мистецтво	1	1
	Образ. мистецтво	1	1
Технологічна	Трудове навчання	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
фізкультурна	Фізична культура	3	3
Разом		23+3	23+3
Варіативна складова		1	1

Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	23	23
Всього	26	26

Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

4.2. Освітня програма базової середньої освіти

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою і вивченням мови національної меншини.

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня для 5 класу, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 р.

№ 235 «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТИПОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ» (додаток 4).

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405(додаток 5).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство

- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступеня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів та варіативної складової.

В основній школі в опорному ліцеї та філіях з варіативної частини для повного опрацювання шкільного матеріалу в 7 класі взято 0,5 год. хімії. У 9 класі для повного опрацювання програмового матеріалу використано з географії 0,5 години. В ОЗО для факультативного заняття «Захисти себе від ВІЛ» у 8,9 класах використано по 0.5 год /за програмою Т.В.Воронцової, В.М.Оржиховської/.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу МОН 20.02.2002 №128 «Про нормативи граничної наповнюваності класів, груп,

гуртків та нормативи поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у середніх закладах освіти (додаток 2 із змінами, внесеними згідно з наказом

Міністерства освіти і науки України від 09.10.2002 р. N 572, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.08.2012 р. N 921, наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 р. N 401). Зокрема, у ліцеї у 5,6 кл. відбувається поділ на групи з англійської та української мов, трудового навчання, з інформатики в 5-9 класах. У Кам'янецькій філії відбувається поділ на групи для вивчення інформатики в 6 класі.

При розподілі годин варіативної складової робочого навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначенні цього показника.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження.

ДОДАТОК 4

складений до таблиці Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 № 235

Розподіл

навчального часу для основної школи на 2022/2023 н.р.

	Навчальні предмети	
Освітні галузі	Інваріантна складова	5 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська літер.	2
	Зарубіжна література	1.5
	Іноземна мова (англ.)	3.5
Громадянська та історична	Вступ до історії України	1
	Всесвітня історія.Історія України	-
	Громадянська освіта	-
	Правознавство	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Мистецтво	
	Образ. мистецтво	1
Математична	Математика	5
	Алгебра	-
	Геометрія	-
Природнича	Пізнаємо природу	2
	Біологія	-
	Географія	-
	Фізика	-
	Хімія	-
Технологічна	Технології	2
Інформатична	інформатика	1.5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1
	Культура добросусідства	0.5
	Фізична культура	3
Разом		26+3
Варіативна складова Польська мова		2
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		28
Всього		28+3

ДОДАТОК 5
складений до таблиці 1 Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженої наказом МОН України від
20.04.2018 № 405

**Розподіл
навчального часу для основної школи на 2022/2023 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети				
	Інваріантна складова	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Мови і літератури (мовний і літ. компонент)	Українська мова	3,5	2,5	2	2
	Українська літер.	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
	Іноземна мова (англ.)	3	3	3	3
Суспільствознавство	Історія України		1	1,5	1,5
	Всесвітня історія		1	1	1
	Історія України. Всесвітня історія	2			
	Основи правознавства	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-
	Мистецтво			1	1
	Образ. мистецтво	1	1	-	-
Математика	Математика	4	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5+0,5
	Фізика	-	2	2	3
	Хімія	-	1,5+0,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		25,5+3	29+3	27.5+3	30.5+3

Варіативна складова				
Факультатив: Захисти себе від ВІЛу Хімія географія		0.5 0.5	0.5	0.5
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	31	32	33	33
Всього	25,5+ 3	30+3	28+3	31+ 3

4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна середня освіта)

Навчальні плани побудовані на поглибленому вивченні предметів для 10 класу- української мови та літератури, для 11 класу- історичного профілю. Хоча організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у Типових освітніх програмах трьох ступенів навчання. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»)

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

– базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

– профільні предмети ;

– курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу МОН 20.02.2002 №128 «Про нормативи граничної наповнюваності класів, груп,

гуртків та нормативи поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у середніх закладах освіти (додаток 2 із змінами, внесеними згідно з наказом

Міністерства освіти і науки України від 09.10.2002 р. N 572,наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.08.2012 р. N 921, наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 р. N 401).Зокрема, у ОЗО «Торговицький ЗЗСО І-ІІІ ст.ім.Є.Ф.Маланюка» у 10 кл. відбувається поділ на групи з інформатики, у 10-11 класах відбувається поділ на групи (хлопців і дівчат) для вивчення предмету Захист України. У 10-11 класі використано 1 год. математики для **повного опрацювання матеріалу та запроваджено факультативний курс з математики** « (1 година)

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані, складеному на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін

ДОДАТОК 12
складений до таблиці 2 Типової освітньої
програми закладів загальної середньої освіти III
ступеня, затвердженої наказом МОН
України від 28.11.2019 № 1493

**Розподіл навчального часу
для старшої школи /10 клас/ на 2022/2023 н.р.**

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		10 клас
	Базові предмети	
1	Українська мова	4
2	Українська література	3
3	Зарубіжна література	1
4	Іноземна мова(англійська)	2
5	Історія України	1,5
6	Всесвітня історія	1
7	Громадянська освіта	2
8	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1
9	Біологія і екологія	2
10	Географія	1,5
11	Фізика	2
12	астрономія	1
13	Хімія	1,5
14	Фізична культура	3
15	Захист України	1,5
	Вибірково-обов'язкові предмети	
16	Інформатика	2
17	Мистецтво	1
	Варіативна складова	1
	Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33

	Усього	32+3
--	---------------	-------------

ДОДАТОК 13
складений до таблиці 2 Типової освітньої
програми закладів загальної середньої освіти III
ступеня, затвердженої наказом МОН
України від **28.11.2019 № 1493**

**Розподіл навчального часу
для старшої школи/11 клас/ на 2022/2023 н.р.
ОЗО «Торговицький ЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Є.Ф.Маланюка»**

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі Українська мова навчання
	Інваріантна складова	11 клас
1	Українська мова	2
2	Українська літерат	2
3	Зарубіжна літерат.	1
4	Іноземна мова (англ.)	2
5	Математика	3+1
6	Історія України	3
7	Всесвітня історія	3
8	Біологія і екологія	2
9	Географія	1
10	Фізика	3
11	Астрономія	1
12	Хімія	2
13	Захист Вітчизни	1,5
14	Фізична культура	3
	Вибірково-обов'язкові предмети	
15	Інформатика	1
16	Мистецтво	2
Разом		30.5+3
Варіативна складова Ф-тив «Логіка»		1

Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	33
Усього	30.5+3

4.4.Освітня програма для дітей з особливими потребами.

Організація індивідуального та інклюзивного навчання

- для 1-4 класів - за Типовими навчальними планами спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН від 25.06.2018 № 693 (додаток № 7-9)
- для 5-6 класів - за Типовими навчальними планами спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН від 12.06.2018 р. № 627 (додаток № 10-13);
- для 11класу-за Типовими навчальними планами спеціальних закладів загальної середньої освіти III ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН від 21.06.2018 № 668(додаток № 14)

Згідно висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини

Олійник Анастасії Петрівни, учениці 5 класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф.Маланюка» (висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 18 червня 2019 № ІЦР-85725/2019/15117 та повторної оцінки проведеної 17 серпня 2021 року Добровеличківським ІЦР), за програмою для дітей зі зниженим зором;

Паращука Андрія Дмитровича, учня 7 класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф.Маланюка» (висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 16 червня 2019 № ІЦР-85725/2019/15078 та повторної оцінки проведеної 17 серпня 2021 року Добровеличківським ІЦР), за програмою для дітей з інтелектуальними порушеннями ;

Луценка Єгора Сергійовича, учня 8 класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф.Маланюка» (висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 16 червня 2019 № ІЦР-85725/2019/15077 та повторної оцінки проведеної 17 серпня 2021 року Добровеличківським ІЦР), за програмою для дітей з інтелектуальними порушеннями;

ГРОМИКА Сергія Петровича учня 6 класу Сverdликівського ЗЗСО I-II ступенів ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф.Маланюка», згідно висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 08 липня 2021 року № ІЦР-85725/2019/15130 за освітньою програмою з корекційно-розвитковим складником (4 години:соціально-побутове орієнтування, розвиток мовлення); за умови навчання в інклюзивному класі потребує індивідуального супроводу; потребує індивідуального супроводу - асистента вчителя;

НІКОЛАЄВА Олександра Володимировича учня 4 класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф.Маланюка», згідно висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 6 липня 2021 року № ІЦР-85725/2019/132473 за освітньою програмою з корекційно-розвитковим складником (4 години:розвиток мовлення, корекція розвитку); за умови навчання в інклюзивному класі потребує індивідуального супроводу- асистента вчителя;

ТОМАКА Івана Олександровича учня 6 класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф. Маланюка», згідно висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 6 липня 2021 року № ІЦР-85725/2019/14907 за освітньою програмою з корекційно-розвитковим складником (4 години: корекція розвитку, розвиток мовлення), за умови навчання в інклюзивному класі потребує індивідуального супроводу- асистента вчителя;

ГОНЧАРУК Юлії Миколаївни учениці 7 класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф. Маланюка», згідно висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 06 липня 2021 року № ІЦР-85725/2019/14955 за освітньою програмою з корекційно-розвитковим складником (4 години: корекція розвитку, розвиток мовлення), за умови навчання в інклюзивному класі потребує індивідуального супроводу- асистента вчителя;

АРТЬОМЕНКА Анатолія Сергійовича учневі 9 класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф. Маланюка», згідно висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 6 липня 2021 року № ІЦР-85725/2019/15018 за освітньою програмою з корекційно-розвитковим складником (4 години: корекція розвитку, розвиток мовлення), за умови навчання в інклюзивному класі потребує індивідуального супроводу- асистента вчителя;

АСТАПОВИЧА Дмитра Євгеновича учневі 8 класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф. Маланюка», згідно висновку про психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 25 серпня 2021 року № ІЦР-85725/2021/266456 за умови навчання на інклюзивній формі за освітньою програмою з корекційно-розвитковим складником (3 години);

СІМІОН Аліні Борисівні, учениці 4 класу Кам`янецького ЗЗСО I-III ступенів ОЗО «Торговицький ЗЗСО I-III ступенів імені Є.Ф.Маланюка», згідно висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 6 липня 2021 року № ІРЦ –

85725/2019/13425 за освітньою програмою з корекційно-розвитковим складником (4 години: корекція розвитку, розвиток мовлення), за умови навчання в інклюзивному класі потребує індивідуального супроводу- асистента вчителя.

ДОДАТОК 3
складений до таблиці 2 за Типовими навчальними
планами спеціальних закладів
загальної середньої освіти I ступеня для дітей
з особливими освітніми потребами,
затвердженими наказом МОН від 25.06.2018 р. № 693

**Розподіл навчального часу
для учня 3 класу Ніколаєва О. ,
що навчатиметься за інклюзивною формою навчання
/ для дітей із затримкою психічного розвитку/
з навчанням українською мовою/
в 2022/2023 н.р.
«Торговицький опорний ліцей імені Є.Ф.Маланюка»**

Освітні галузі	Навчальні предмети	2 клас
	Інваріантна складова	
Мовно-літературна	Українська мова і література	7+1
	Іноземна мова (англ.)	3
Математична	Математика	5
	Я досліджую світ	3
Я досліджую світ		
Мистецька	Муз. мистецтво	1
	Образ. мистецтво	1
Технологічна	Дизайн і технології	1
Інформатична	Інформатика	1
фізкультурна	Фізична культура	3
Разом		21+3
Варіативна складова		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		22

Корекційно-розвиткові заняття	1
Розвиток мовлення	1
	2

ДОДАТОК 4
складений до таблиці 2 за Типовими навчальними
планами спеціальних закладів
загальної середньої освіти І ступеня для дітей
з особливими освітніми потребами,
затвердженими наказом МОН від 25.06.2018 р. № 693

**Розподіл навчального часу
для учениці 5 класу Олійник Анастасії,
що навчатиметься за індивідуальною формою навчання
/ для дітей із порушенням зору/
з навчанням українською мовою
в 2022/2023 н.р.
«Торговицький опорний ліцей імені Є.Ф.Маланюка»**

Освітні галузі	Навчальні предмети	4 клас
	Інваріантна складова	
Мовно-літературна	Українська мова	2
	Читання	2
	Іноземна мова (англ.)	0.5
Математична	Математика	2
Я досліджую світ	Я досліджую світ	1
Мистецька	Муз. мистецтво	0.5
	Образ. мистецтво	0.5
Технологічна	Трудове навчання	0.5
Інформатична	Інформатика	0.5

фізкультурна	Фізична культура	0.5
Разом		10
Варіативна складова		-

ДОДАТОК 6
складений до таблиці 10 за Типовими навчальними
планами спеціальних закладів
загальної середньої освіти I ступеня для дітей
з особливими освітніми потребами,
затвердженими наказом МОН від 25.06.2018 р. № 693

**Розподіл навчального часу
для учнів 6 класу Томака Івана,
що навчатиметься за інклюзивною формою навчання
/ для дітей із затримкою психічного розвитку/
з навчанням українською мовою
в 2022/2023 н.р.
«Торговицький опорний ліцей імені Є.Ф.Маланюка»**

Освітні галузі	Навчальні предмети	
	Інваріантна складова	6 клас
Мови і літератури (мовний і літ. компонент)	Українська мова	3,5
	Українська літер.	2
	Зарубіжна література	2
	Іноземна мова (англ.)	3
Суспільствознавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образ. мистецтво	1
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	
	Біологія	2
	Географія	2
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3

Разом	26,5+3
Корекційно-розвиткові заняття	
Розвиток мовлення	2
Корекція розвитку	1
Ритміка	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	31
Всього	26.5+3

ДОДАТОК 8

складений до таблиці 10 за Типовими навчальними
планами спеціальних закладів
загальної середньої освіти I ступеня для дітей
з особливими освітніми потребами,
затвердженими наказом МОН від 25.06.2018 р. № 693

**Розподіл навчального часу
для учениці 7 класу Гончарук Юлії,
що навчатиметься за інклюзивною формою навчання
/ для дітей із затримкою психічного розвитку/
з навчанням українською мовою
в 2022/2023 н.р.
«Торговицький опорний ліцей імені Є.Ф.Маланюка»**

Освітні галузі	Навчальні предмети	
	Інваріантна складова	7 клас
Мови і літератури (мовний і літ. компонент)	Українська мова	2,5
	Українська літер.	2
	Зарубіжна література	2
	Іноземна мова (англ.)	3
Суспільствознавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образ. мистецтво	1
Математика	Математика	4
Природознавство	Хімія	1.5
	Біологія	2
	Географія	2
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3

Разом	28+3
Корекційно-розвиткові заняття	
Розвиток мовлення	2
Корекція розвитку	1
Ритміка	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	31
Всього	27,5+3

ДОДАТОК 9
складений до таблиці 16 за Типовими навчальними
планами спеціальних закладів
загальної середньої освіти І ступеня для дітей
з особливими освітніми потребами,

Розподіл навчального часу
для учня 6 класу Паращука Андрія,
що навчатиметься за індивідуальною формою навчання
/для дітей із затримкою психічного розвитку/
з навчанням українською мовою
в 2022/2023 н.р.
«Торговицькому опорному ліцею імені Є.Ф.Маланюка»

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
	Інваріантна складова	4 клас
1	Українська мова	3
2	Українська література	2
3	Математика	3
4	Природознавство	0.5
5	Музичне мистецтво	0,5
6	Образотворче мистецтво	0,5
7	Трудове навчання	0.5
9	Зарубіжна література	0.5
10	Основи здоров'я	1
11	Інформатика	1
12	Англійська мова	0.5
13	Історія	0.5
14	Фізична культура	0.5
Всього:		14

ДОДАТОК 10

складений до
за Типовими
загальної

таблиці 18
навчальними планами спеціальних закладів
середньої освіти II ступеня для дітей
з особливими освітніми потребами,
затвердженими наказом МОН
від 12.06.2018 р. № 627

**Розподіл навчального часу
для учня 8 класу Луценка Єгора,
що навчатиметься за індивідуальною формою навчання
/для дітей із інтелектуальними порушеннями/
з навчанням українською мовою
в 2022/2023 н.р.
«Торговицький опорний ліцей імені Є.Ф.Маланюка»**

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
	Інваріантна складова	8 клас
1	Українська мова	2
2	Українська література	1.5
3	Географія	1
4	Математика	2
5	Природознавство	1
6	Інформатика	1

7	Музичне мистецтво	0,5
8	Образотворче мистецтво	0.5
9	Трудове навчання	3
10	Основи здоров'я	0,5
11	Фізика і хімія в побуті	1
Разом		14

ДОДАТОК 11

складений до таблиці 16 до наказу Міністерства
освіти II ступеня для дітей з особливими
освітніми потребами, затвердженими наказом МОН
від 12.06.2018 р. № 627
/зі змінами наказ МОН від 26.07.2018р.№ 815/

Розподіл навчального часу

для учня 9 класу Артьоменка Анатолія, що навчатиметься за інклюзивною формою навчання
/ для дітей із затримкою психічного розвитку/ з навчанням українською мовою в
2022/2023 н.р.
«Торговицький опорний ліцей імені Є.Ф.Маланюка»

	Інваріантна складова	9 клас
Мови і літератури (мовний і літ. компонент)	Українська мова	2
	Українська літер.	2
	Зарубіжна література	2
	Іноземна мова (англ.)	3
Суспільствознавство	Історія України	1.5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	
	Мистецтво	1
	Образ. мистецтво	
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		30+3
Варіативна складова Факультатив: Захисти себе від ВІЛу Хімія Географія		0.5
Корекційно-розвиткові заняття		
Розвиток мовлення		2
Корекція розвитку		1

Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	32
Всього	30+3

Розділ 5 Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти, блоги є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКТкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

У рамках академічної свободи обрано наступні Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«ігри», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Розділ 6 Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі здобувачів освіти школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проєктів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

Розділ 7 Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм школи на 2020/2021 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – “модель” випускника

Навчальні програми на 2022-2023 навчальний рік

Початкова школа

1-2 класи: Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272

3-4 клас: Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273

Типова освітня програма спеціальних зкладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом МОН від 25 червня 2018 р. № 693

Літературне читання 2-4 класи. Навчальна програма для спеціальних ЗНЗ для дітей сліпих і зниженим зором. Укладачі Вавіна Л.С...

Математика. Навчальна програма для спеціальних ЗНЗ для дітей сліпих і зниженим зором. Укладач Гудим І.М.

Українська мова. Навчальна програма для спеціальних ЗНЗ для дітей сліпих і зниженим зором. Укладач Вавіна Л.С.

Я у світі. Навчальна програма для спеціальних ЗНЗ для дітей сліпих і зниженим зором. Укладач Покутнева С.О.

Навчальні програми на 2022-2023 навчальний рік

Основна школа

Перелік модельних навчальних програм

Відповідно до навчального плану визначено перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі (перелік затверджено педрадою протокол №1 від 31.08.2021р.)

Модельні навчальні програми для 5 класу

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Українська мова 5-6 кл. Заболотний та ін.
	«Українська література. 5-6 класи»	Українська література 5-6 кл. Архипова, Січкач, Шило.
	«Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
Мовно-літературна (іноземна освіта)	Іноземна мова. 5-9 класи	Англійська мова. Редько В.Г., Шаленко О. П. та інші.
	Друга іноземна мова, 5-9 класи (польська)	Друга іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін.
Математична	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Математика 5-6 кл. Істер.

Природнича	«Пізнаємо природу», 5-6 класи(інтегрований курс)»	
Громадянська та історична освіта	"Вступ до історії України та громадянської освіти 5 клас" для закладів загальної середньої освіти	програма Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти (інтегрований курс) автори Власова Н.С. Желіба О.В. Кронгауз В.О. Секирницький Д.О. Щупак І.
Соціальна та здоров'язбережна	Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс) Культура добросусідства	„Здоров'я, безпека та добробут" для 5-6 класів автори Воронцова Т.В, Пономаренко В.С та ін. Культура добросусідства 5-6 кл. Араджионі та ін.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	„Технології, 5-6 класи"(автори Ходзицька І.Ю, Горобець І.Ю, Пасічна Т.С, Приходько Ю.М).
Інформатична	«Інформатика.5-6 класи»	Пасічник О.В., Чернікова Л.А.
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи»	Мистецтво 5-6 кл. Масол, Просіна
Фізична культура	Фізична культура	Фізична культура. 5-6 кл. Педан та ін.

Українська мова 5 –9 класів за навчальною програмою: Українська мова. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804). Г.Т.Шелехова

Українська література у 5–9 класах здійснюватиметься за навчальною програмою: Українська література. 5 – 9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804.

Зарубіжна література в 5– 9 класах здійснюватиметься за програмою: Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів – К.: Видавничий дім «Освіта», 2012 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804., зі змінами 2015-2017 рр. О.М.Ніколенко

Іноземна мова (англійська мова) для учнів 5-9 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392 та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), яка розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 408.

Історія України. Всесвітня історія для учнів 5 – 9 класів:

«Історія України. 5–9 класи», затверджені наказом МОН України від 21.02.2019 № 236; О.І.Пометун.

«Всесвітня історія, Історія України. 5–9 класи» (інтегрований курс), затверджені наказом МОН України від 21.02.2019 № 236; Г.В.Байкевич.

«Всесвітня історія. 7–9 класи» затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804; М.М.Мудрий

Громадянська освіта. Навчальна програма для 10 класу, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.Т.Бакка.

Правознавство. Чинними є такі програми: для 9-го класу «Навчальна програма з основ правознавства». затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.Г.О.Ремех.

Біологія. 6-9 класи – Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Фізика. 7-9 класи – Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи» (програма затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Хімія. 7 - 9 класи – Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія. 7-9 класи, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804. Укладачі програми (2012 р.): Величко Л.П., Дубовик О.А...

Географія. 6-9 класи за оновленою навчальною програмою, затвердженою наказом МОН України від 07.06.2017 № 804 та з використанням методичних рекомендацій, підготовлених МОН України спільно з НАПН України, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (лист МОН України 09.08.2017 № 1/9-436).

Інформатика. 5-9 класи для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.

Математика. 5-9 класи для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804. М.І.Бурда, Б.В.Кудренко...

Природознавство 5 клас. Типова освітня програма загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої МОН України від 07.06.2017 № 804.

Мистецьку освіту в основній школі учні опануватимуть за програмою для загальноосвітніх навчальних закладів “Мистецтво. 5-9 класи” (авт. Л. Масол та ін.) (оновлена), затвердженою наказом МОН України від 07.06.2017 № 804 “Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів”, яка реалізується за рахунок годин, визначених типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня (наказ МОН від 03.04.2012 № 409, зі змінами, внесеними наказами МОН від 29.05.2014 № 664, від 12.12.2014 № 1465, від 07.08.2015 № 855).

Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 – 9 класи» (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. Укладачі: О. І. Шиян, Т. Г. Боса

Трудове навчання здійснюватиметься за такими навчальними програмами: 5 – 9 класи – «Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 – 9 класи» (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. В.К.Сидоренко

Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з фізичної культури 5 – 9 класи», затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407

Факультативний курс «**Українознавство**». Навчальна програма з курсу за вибором «Українознавство» для 5–11 класів закладів загальної середньої освіти. Автори-укладачі А. Ціпко, Т. Бойко, С. Бойко, О. Газізова

Факультативний курс «**Захисти себе від ВІЛ**» за програмою «Формування здорового способу життя та профілактика ВІЛ/СНІДу» Т.В.Воронцової, В.М.Оржеховської.

Інформатика /інд./ : навчальна програма для спеціалізованих НЗЗ для дітей із ЗПП

Навчальні програми з української мови для 5 – 10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями; 2019 р. Кравець Н.П.

Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом МОН від 12 червня 2018 р. № 627

Українська мова. Навчальна програма для спеціальних навчальних закладів для дітей із затримкою педагогічного розвитку. Укладач Шевчук Л.І.

Математика. Навчальна програма для спеціальних навчальних закладів для дітей із затримкою педагогічного розвитку. Укладач

Навчальні програми на 2022-2023 навчальний рік

Старша школа

Українська мова у 10-11 класах – за новими навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН від 23.10.2017 № 1407. Н.Б.Голуб

Українська література у 10-11 класах – за новими навчальними програмами (рівень стандарту), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407. Нові програми для 10 класу створено на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392), ключовим положенням концепції «Нова українська школа»; структуровано за окремими тематичними розділами й підрозділами. Мовчан Р. В.

Зарубіжна література у 10-11 класах – за новими навчальними програмами (рівень стандарту), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407. Л.П.Юлдашева...

Англійська мова для учнів 10-11 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392 та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, яка розроблена на виконання Закону України «Про освіту» і затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 407.

«Історія України. Всесвітня історія. 10–11 класи», затверджені наказом МОН України від 21.02.2019 № 236.

Інтегрований курс «Громадянська освіта». 10 клас Програма затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.

Програма з **біології і екології для 10-11 класів** закладів загальної середньої освіти: **рівень стандарту**, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407;

Фізика. Астрономія. Чинними навчальними програмами з фізики та астрономії для 10 класів закладів загальної середньої освіти стануть одразу декілька програм, затверджених Міністерством освіти і науки України наказом № 1539 від 24.11.2017 року:

«Фізика 10-11» (рівень стандарту), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтева В. М.

«Астрономія» (рівень стандарту), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Яцківа Я. Я.

Хімія. 10 клас: Програма з хімії для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту (затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407). Укладачі: Дубовик О.А. (голова робочої групи).

11 клас: Програма з хімії для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 14.07.2016 № 826).

Географія. Учні 10 класу вивчатимуть географію курсу «Географія: регіони та країни» рівень за новими навчальними програмами, затвердженими наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.

Математика. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.10.2017 № 1107 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та Типових навчальних планів для III ступеня закладів загальної середньої освіти 10-11 класи вивчають математику на рівні стандарт і профільному рівні. М.І.Бурда., Нелін

Математика. Навчальна програма з математики для учнів 10-11 класів ЗНЗ (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.

Навчальна програма **«Захист Вітчизни»** для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН від 23.10.2017 № 1407).

Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з фізичної

культури 10– 11 класи», затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 22.03.2017 № 451. М.В.Тимчик

Інформатика. 10-11 класи. Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів ЗНЗ (рівень стандарту) для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формуальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Додатку [1].

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу протокол №1 від 31.08.2021 ухвалила рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента. А саме,

Семестрове оцінювання здійснювати з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюватиметься за потреби на розсуд закладу освіти залежно від епідситуації.

Річне оцінювання здійснювати на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п. п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формуальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;

комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);

планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею

принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток [2]) або на її основі розробляються власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонованій Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Заклад може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, прийнято рішення на педагогічній раді колективу від 31.08.2021р. протокол №1, що у першому семестрі 5-го класу до початку II чверті підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). Перейти від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I чверті I семестру до оцінювання за бальною шкалою з II чверті I семестру. При виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінки за I та II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад використовує Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання (Додаток 3)

Додаток 1

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які

		вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає

16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однихвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення

29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____?

		Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень.

		Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Додаток 2

ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює

				інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання /	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези;

			розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
<i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

Додаток 3

ОРІЄНТОВНІ ВИМОГИ ДО КРИТЕРІЇВ І ШКАЛ ОЦІНЮВАННЯ

Інструмент для оцінювання якості критеріїв і шкал оцінювання

Критерій	1	2	3	4
----------	---	---	---	---

	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Чіткість і зрозумілість критеріїв	Критерії є незрозумілими, не стосуються змісту навчальної програми або за змістом істотно перекривають один одного	Критерії можна зрозуміти, але вони недостатньо чітко розмежовуються між собою або не повністю відповідають змісту навчальної програми та/або виду навчальної діяльності	Критерії загалом є зрозумілими, чітко розмежовуються між собою й загалом відповідають змісту навчальної програми та виду навчальної діяльності	Кожен критерій є виразним і чітко окресленим, повністю відповідає змісту навчальної програми й виду навчальної діяльності
Чіткість розмежування між рівнями досягнень	Неможливо або майже неможливо розрізнити рівні досягнень між собою	Рівні досягнень можна розрізнити між собою, але розмежування недостатньо чітке	Розмежування між рівнями досягнень є очевидним	Кожен рівень досягнень є чітко окресленим і кожен наступний рівень відрізняється від попереднього за чіткими й логічними ознаками
Надійність шкали оцінювання	Перехресне оцінювання часто призводить до істотних відмінностей у результатах	Перехресне оцінювання іноді призводить до відмінних результатів	Є загальна узгодженість між результатами при перехресному оцінюванні (різниця менше 5-10% або ½ рівня)	Результати перехресного оцінювання є послідовно однаковими
Обізнаність учнів про критерії та шкалу оцінювання	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання і мають певне уявлення про очікувані результати їх навчальної діяльності	Критерії та шкала оцінювання відкрито використовуються для презентації завдання й супроводу учнів	Критерії та шкала оцінювання є предметом обговорення й постійного супроводу учнів у процесі навчальної діяльності

Підтримка розвитку метакогнітивних навичок учнів	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання і не можуть використовувати її для регулювання власної навчальної діяльності	Учнів повідомлено про критерії та шкалу оцінювання, але під час навчальної діяльності критерії та шкала не перебувають у фокусі уваги	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання як про інструмент, що допомагає зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати	Критерії та шкала оцінювання постійно перебувають у фокусі уваги і використовуються як інструмент, що допомагає учням зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати
Участь учнів у розробленні та застосуванні критеріїв і шкали оцінювання	Учні не беруть участі ні в розробленні, ні в застосуванні критеріїв і шкали оцінювання в процесі навчання	Учням пропонують готові критерії та шкалу оцінювання для можливого самооцінювання в процесі навчання	Учні обговорюють і надають пропозиції до проєкту критеріїв і шкали, є відповідальними за їхнє застосування для самооцінювання та/або взаємооцінювання в процесі навчання	Учителі й учні разом відповідають за розроблення критеріїв і шкали оцінювання; учні постійно застосовують їх для самооцінювання й взаємооцінювання в процесі навчання

Шкала оцінювання критеріїв:

0 – 5.0 = потребують доопрацювання 5.5 – 7.5 = застосовні 8.0 - 10 = добре
10.5 – 12.0 = відмінно

Кожний показник рівня 1 = 0.5 балів, рівня 2 = 1.0 бал, рівня 3 = 1.5 бали, рівня 4 = 2.0 бали.

За кожним критерієм кількість балів визначається лише за одним рівнем.

Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово),

грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.

Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.

Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.

Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.

Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.

Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

2 Спілкування іноземними мовами

3 Математична компетентність

4 Основні компетентності у природничих науках і технологіях

Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.

		Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і

залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія Коротка характеристика

Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

Екологічна безпека й сталий розвиток

Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність

Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.

Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека

Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.

Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність

Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

**До «Торговицького опорного ліцею імені Є.Ф.Маланюка»
входять:**

«Торговицький ліцей імені Є.Ф.Маланюка» - опорний навчальний заклад І-ІІІ ступенів,

Кам'янецька філія «Торговицького ліцею імені Є.Ф.Маланюка» (І-ІІ ступенів),
Свердликівська філія «Торговицького ліцею імені Є.Ф.Маланюка» (І-ІІ ступенів),
Станція юних натуралістів.

«Торговицький ліцей імені Є.Ф.Маланюка» діє на підставі Статуту затвердженого рішенням районної ради від 14 червня 2016 року № 89, за підписом голови Новоархангельської селищної ради.

«Торговицький ліцей імені Є.Ф.Маланюка» у 2022/2023 навчальному році

Кількість класів - 29. Усього 499 учнів.

Класи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
К-сть класів	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
К-сть учнів	40	57	62	50	64	59	44	45	36	16	26

Кількість гуртків, які працюють у загальноосвітніх навчальних закладах 6. З них: фізкультурно-туристичного напрямку -1, художньо-естетичного напрямку -1.

Кількість гуртків у СЮН - 8, кількість груп - 14, кількість вихованців -

Здійснюється підвезення учнів :

із села Левківка – 22 учні, із села Кам'янець - 2 учні, із села Свердликів - 3 учні, із села Вільшанка – 2 учні, із села Кринички-2 учні, із села Скалева-1 учень, із села Ганнівка -1 учень до Опорного закладу освіти.

Для учнів 1-4 класів створено 7 груп продовженого дня

Робота ГПД організована відповідно до наказу МОН України від 24.08.2018 року №677 «Про затвердження Порядку створення груп продовженого дня у державних і комунальних закладах освіти ЗЗСО» та листа МОН України №1/9224 від 30.08.2018 року «Щодо функціонування груп продовженого дня у закладах загальної середньої освіти»:

«Торговицький ліцей імені Є.Ф.Маланюка» - 4 групи,
Кам'янецькій філії -2 групи,
Свердликівській філії -1 група.

Профільне навчання здійснюється в 10 та 11 класах за вибором учнів та батьків, згідно рішення батьківських зборів учнів 9-го класу ОЗО «Торговицький ЗЗСО І-ІІІ ст. ім.Є.Ф.Маланюка»

(Протокол №4, від 15 червня 2021 року, витяг з протоколу додається) та згідно рішення педагогічної ради Торговицького НВО (**Протокол № 6 від 19 червня 2021 року**)

Клас	Напрямок	Профіль	Кількість учнів
10	Філологічний	Українська мова та література	16
11	Історичний	історія	26

Головною метою школи є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основним засобом реалізації призначення закладу загальної середньої освіти є засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд; надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу; інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в здобувачів освіти сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; вирішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- профільна середня освіта тривалістю два роки.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, у повному обсязі.

У початковій школі з варіативної частини для повного опрацювання шкільного матеріалу в 1 -4 класах взято по 1 год. української мови.

В основній школі з варіативної частини для повного опрацювання шкільного матеріалу в 7 класі взято 0,5 год. хімії, для факультативного заняття «Захисти себе від ВІЛ» у 8,9 класах використано по 0.5 год /за програмою Т.В.Воронцової, В.М.Оржеховської/. У 9 класі для повного опрацювання програмового матеріалу використано з географії 0,5 години.

У 11 класі запроваджено факультативний курс з математики «[»](#) /за програмою [А.Ціпко](#)/, для цього використана 1 година.